

สาเหตุและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำร้ายร่างกายภรรยา

ธัญลิมา แต่ไพบุลย์ พ.บ., น.บ., ว.ว. นิติเวชศาสตร์, อ.ว. เวชศาสตร์ครอบครัว*

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์: เพื่อศึกษาสาเหตุและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำร้ายร่างกายภรรยา

รูปแบบการวิจัย: การวิจัยเชิงพรรณนา

กลุ่มตัวอย่าง: หญิงที่ถูกสามีทำร้ายร่างกายแล้วไปแจ้งความที่สถานีตำรวจในท้องที่เกิดเหตุ และได้รับการนำส่งโดยพนักงานสอบสวน มาตรวจที่โรงพยาบาลกลาง สำนักงานแพทย์ กรุงเทพมหานคร ระหว่างเดือนมกราคม พ.ศ. 2545 ถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2551 จำนวน 120 ราย

วิธีดำเนินการวิจัย: เก็บรวบรวมข้อมูลย้อนหลังจากเวชระเบียนของผู้ป่วยที่มาตรวจที่โรงพยาบาลกลาง และแบบบันทึกข้อมูลภรรยาที่ถูกสามีทำร้ายร่างกาย (FM-ISO-003) ของหน่วยนิติเวชวิทยา โรงพยาบาลกลาง

ตัววัดที่สำคัญ: สาเหตุและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำร้ายร่างกาย

ผลการวิจัย: หญิงที่ถูกสามีทำร้ายร่างกายจำนวน 120 ราย มีอายุเฉลี่ย 31.5 ± 8.3 ปี สาเหตุที่พบบ่อยที่สุดของการทำร้ายร่างกายเกิดจากการทะเลาะวิวาทคือ 55 ราย (ร้อยละ 45.8) สาเหตุอื่น ๆ ได้แก่ ปัญหาเศรษฐกิจ 33 ราย (ร้อยละ 27.5) สามีนอกใจภรรยา 25 ราย (ร้อยละ 20.8) และสามีต้องการมีเพศสัมพันธ์ 7 ราย (ร้อยละ 5.9) ลักษณะของการถูกทำร้ายร่างกายที่พบบ่อยที่สุด คือ การเตะ ต่อย ดบ บีบคอ หรือ กัด รวม 82 ราย (ร้อยละ 68.3) ภรรยาได้รับบาดเจ็บมากที่สุดบริเวณศีรษะและใบหน้า 64 ราย (ร้อยละ 53.3) และลักษณะบาดแผลที่พบบ่อยที่สุดคือ บาดแผลที่มีความรุนแรงน้อย เช่น ฟกช้ำ พบได้ 74 ราย (ร้อยละ 61.7) ปัจจัยที่พบร่วมกับการทำร้ายร่างกายภรรยาที่พบบ่อยที่สุดคือ การดื่มสุราของสามี 73 ราย (ร้อยละ 60.8) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรุนแรงของการทำร้ายร่างกายภรรยาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ การศึกษาของภรรยา สาเหตุของการทำร้ายร่างกาย โดยเฉพาะถ้ามีสาเหตุจากการนอกใจ หรือต้องการมีเพศสัมพันธ์ รวมทั้งสามีที่มีประวัติการทำร้ายภรรยามาก่อน หรือสามีเล่นการพนัน

สรุป: การทะเลาะวิวาทเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ภรรยาถูกทำร้ายร่างกาย และปัจจัยที่พบร่วมกับการทำร้ายภรรยา คือการดื่มสุราของสามี

* หน่วยงานนิติเวชวิทยา โรงพยาบาลกลาง สำนักงานแพทย์

Abstract

Causes and Factors Related to Wife Battering

Rangsima Taepaiboon MD, LLB

Unit of Forensic Medicine, BMA General Hospital.

Objective: To determine the causes and factors related to wife battering.

Study design: Descriptive study.

Subjects: A total of 120 battered wives who were sent by the police officers for a forensic medical investigation at BMA General Hospital during January 2002 and May 2008.

Methods: History and physical examinations data of bodies assault women and forensic evidence report of Forensic Medicine Unit (FM-ISO-003) were searched from the hospital records.

Main outcome measures: Causes and factors related to wife battering.

Results: There were 120 bodies of assaulted wives. Mean age was 31.5 ± 8.3 years. The most common cause of physical abuse was the quarrel (55 cases or 45.8%). Others were economical problems (33 cases or 27.5%), deceiving husbands (25 cases or 20.8%), and sexual abuse husbands (seven cases or 5.9%). The most common physical abuse were slapping, kicking or punching in 82 cases (68.3%). Head and face were the most common sites of injury in 64 cases (53.3%). Most of physical injury were bruises, 74 cases (61.7%). The factor most commonly found with wife battering was alcohol over-drinking of the husbands, 73 cases (60.8%) while the significant factors associated with the severity were wife's education, caused of battering, especially from the deceiving or horny husband or history of previous battering and husband's gambling.

Conclusion: The most common cause of wife battering was a quarrel while significant factor related to the bodies assault was her husband alcoholic drinking.

Key words: Wife battering, causes, factors

บทนำ

ปัจจุบันความรุนแรงในครอบครัวนั้นวันจะทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น องค์การอนามัยโลก (WHO) ได้ทำการสำรวจพบว่าผู้หญิงอย่างน้อยร้อยละ 70 รวมถึงบุตรร้อยละ 20 ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในบ้าน¹ ส่วนใหญ่สามีเป็นผู้กระทำต่อภรรยา ซึ่งเป็นการละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลที่เกิดขึ้นในสังคม แต่สังคมไม่ได้ให้ความสำคัญต่อปัญหาดังกล่าวเท่าที่ควร เพราะสังคมมองว่าเป็นเรื่อง

ส่วนตัว บุคคลภายนอกไม่ควรเข้าไปยุ่งเกี่ยว ส่งผลให้ความรุนแรงในครอบครัวยังคงเป็นปัญหาที่ซ่อนเร้นต่อไปในสังคม แม้ว่ารัฐจะมีกฎหมายเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัว คือพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550² แล้วก็ตาม แต่ดูเหมือนว่าสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวนั้นมิได้ลดลงกลับมีจำนวนเพิ่มขึ้น ข้อมูลของมูลนิธิเพื่อนหญิงเมื่อปี พ.ศ. 2548 พบความรุนแรงในครอบครัว 603 คดี เพิ่มขึ้นจาก 386 คดี ในปี พ.ศ. 2547³ แสดงว่าปัญหายังไม่ได้รับการแก้ไขอย่างเป็น

รูปธรรม ผลของความรุนแรงในครอบครัว ไม่เพียงสร้างผลกระทบต่อการรักษา แต่ยังมีผลกระทบต่อบุตรและสังคมโดยรวมอีกด้วย

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้เขียนจึงได้รวบรวมข้อมูลของหญิงที่ถูกสามีทำร้ายร่างกาย และมาตรวจที่หน่วยนิติเวชวิทยา โรงพยาบาลกลาง สำนักการแพทย์ เพื่อจะหาสาเหตุและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำร้ายร่างกายภรรยา

ประชากรตัวอย่างและวิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเชิงพรรณนา

กลุ่มตัวอย่าง

หญิงที่ถูกสามีทำร้ายร่างกายและมาตรวจที่หน่วยนิติเวชวิทยา โรงพยาบาลกลาง สำนักการแพทย์ ตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2545 ถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2551 จำนวน 120 ราย

เกณฑ์การคัดเข้า

หญิงที่ถูกสามีทำร้ายร่างกายแล้วไปแจ้งความที่สถานีตำรวจในท้องที่เกิดเหตุ โดยมีใบส่งตัวจากพนักงานสอบสวน และมีการบันทึกข้อมูลในเวชระเบียน

เกณฑ์การคัดออก

หญิงที่มีประวัติหรือเอกสารไม่ครบถ้วน

นิยามตัวแปร

การทำร้ายร่างกาย หมายถึง การทำร้าย จนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กาย⁴

ภรรยา หมายถึง เมีย หญิงผู้เป็นคู่ครองของชายซึ่งอยู่กันฉันสามีภรรยา โดยการจดทะเบียนสมรสตามกฎหมาย (นิตินัย) หรืออยู่กินกันโดยไม่ได้อาศัยทะเบียนสมรสตามกฎหมาย (พฤตินัย)⁵

ความรุนแรงของการทำร้ายร่างกาย แบ่งออกเป็น 3 ระดับตามผลและลักษณะบาดแผลที่เกิดจากการทำร้าย^{6,7}

1. รุนแรงน้อย หมายถึง มีบาดแผลเกิดบริเวณผิวหนังชั้นตื้น โดยมีการฉีกขาดของหนังกำพร้า หรือเนื้อเยื่อใต้ผิวหนัง เช่น บาดแผลถลอก (abrasion) บาดแผลฟกช้ำ (bruise)

2. รุนแรงปานกลาง หมายถึง มีบาดแผลที่มีลักษณะการฉีกขาดของหนังแท้หรือมีลักษณะเปิดพอง เช่น บาดแผลฉีกขาด (laceration) บาดแผลโดนความร้อน (burn)

3. รุนแรงมาก หมายถึง มีกระดูกหัก (fracture) ข้อเคลื่อน (dislocation) หรืออวัยวะภายในได้รับบาดเจ็บ (blunt

trauma)

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลย้อนหลังจากเวชระเบียนของผู้ป่วยคดี และแบบบันทึกข้อมูลภรรยาที่ถูกสามีทำร้ายร่างกาย (FM-ISO-003) ของหน่วยนิติเวชวิทยา โรงพยาบาลกลาง ซึ่งในแบบบันทึกข้อมูลมีรายละเอียดเกี่ยวกับประวัติส่วนตัวของภรรยา สาเหตุการถูกทำร้ายร่างกาย ข้อมูลการตรวจร่างกาย ลักษณะการถูกทำร้าย อาวุธที่ใช้ทำร้าย อวัยวะที่ได้รับบาดเจ็บ ลักษณะความรุนแรงของบาดแผลที่ผู้เสียหายได้รับ และข้อมูลของสามีที่ทำร้ายภรรยา

การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

ข้อมูลที่ได้นำวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS version 11.5 for windows โดยข้อมูลพื้นฐานส่วนตัวของภรรยา เช่น ช่วงอายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และสถานภาพการจดทะเบียนสมรส ข้อมูลการทำร้ายร่างกายภรรยา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำร้ายร่างกาย รายงานเป็นค่าร้อยละ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ทำการศึกษากับระดับความรุนแรงของบาดแผลของการทำร้ายร่างกายภรรยา ใช้ chi-square test โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ $p\text{-value} < 0.05$

ผลการวิจัย

จากกลุ่มตัวอย่างภรรยาที่ถูกสามีทำร้ายร่างกายจำนวน 120 ราย มีอายุเฉลี่ย 31.5 ± 8.3 ปี ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 43.3) มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีอาชีพรับจ้างทั่วไป (ร้อยละ 59.2) มีการศึกษาระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 61.7) และอยู่ด้วยกันโดยไม่จดทะเบียนสมรส (ร้อยละ 59.2) (ตารางที่ 1)

สาเหตุการทำร้ายร่างกายภรรยาส่วนใหญ่ เกิดจากการทะเลาะวิวาท (ร้อยละ 45.8) และส่วนใหญ่ทำร้ายร่างกายโดยไม่ได้ใช้อาวุธหรือวัสดุอื่น ได้แก่ การชกต่อย ดบ บีบคอ ตะ หรือ กัด รวม 82 ราย (ร้อยละ 68.3) อวัยวะที่ได้รับบาดเจ็บส่วนใหญ่ (ร้อยละ 37.5) คือบริเวณใบหน้า บาดแผลส่วนมาก (ร้อยละ 61.7) มีความรุนแรงน้อย คือลักษณะช้ำแดงเป็นปื้น บริเวณแก้ม หรือฟกช้ำเขียวปนม่วงบริเวณขอบตา ขา โศกรัง ต้นแขนหรือต้นขา และบางรายมีริมฝีปากแตกร่วมด้วย ซึ่งเกิดจากการถูกสามี ดบ/ต่อย/เตะ บาดแผลที่มีความรุนแรงปานกลาง (ร้อยละ 33.3) มี 2 ลักษณะคือบาดแผลฉีกขาด ขอบไม่เรียบ ซึ่งเกิดจากการถูก

ตารางที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของภรรยา (n = 120)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
อายุ (ปี)		
≤ 20	8	6.7
21-30	43	35.8
31-40	52	43.3
41-50	15	12.5
> 50	2	1.7
อาชีพ		
รับจ้าง	71	59.2
แม่บ้าน	31	25.8
ค้าขาย	16	13.3
รับราชการ	2	1.7
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	74	61.7
มัธยมศึกษา	25	20.8
อาชีวะ	15	12.5
อุดมศึกษาหรือสูงกว่า	6	5.0
สถานภาพการสมรส		
อยู่กันโดยไม่จดทะเบียน	71	59.2
แยกกันอยู่/หย่า	44	36.7
อยู่กันโดยจดทะเบียน	5	4.1

ของแข็งทุบตีที่ศีรษะ หรือศีรษะถูกจับกระแทกกับพื้นหรือกำแพง และบาดแผลฉีกขาดขอบเรียบเกิดจากถูกของแข็งมีคมทำร้าย นอกจากนี้ยังพบว่าภรรยาที่ถูกทำร้ายรุนแรงมากจนถึงขั้นสาหัส จำนวน 6 ราย เช่น ถูกตีกระดูกแขนซ้ายหัก 1 ราย กระดูกขาขวาหัก 1 ราย ถูกดิ่งแขนซ้ายเอ็นหัวไหล่ฉีกขาด 1 ราย ถูกเตารีดนาบหลังและบุนหรี 1 ราย ถูกฟาดด้วยหัวเข็มขัดโลหะแผลซ้ำแตกทั่วตัว 1 ราย และถูกกีดบริเวณอวัยวะเพศเป็นแผลติดเชื้อ 1 ราย (ตารางที่ 2)

ข้อมูลของสามีที่ทำร้ายภรรยา ส่วนใหญ่ (76 ราย หรือร้อยละ 63.3) คือ สามีหรือคนรักปัจจุบัน ที่เหลือคืออดีตสามีหรือคนรักที่เลิกกันไปแล้ว สามีส่วนใหญ่ (81 ราย หรือร้อยละ 67.5) มีอาชีพรับจ้าง 5 ราย หรือร้อยละ 4.2 รับราชการ ที่เหลือ

ไม่ได้ประกอบอาชีพ สามี 90 ราย หรือร้อยละ 75.0 มีประวัติทำร้ายร่างกายภรรยามาก่อน และ สามี 51 ราย หรือร้อยละ 42.5 ทำร้ายบุตรรวมด้วย สามี 73 ราย (ร้อยละ 60.8) ดื่มสุราระหว่างทำร้าย สามี 34 ราย (ร้อยละ 28.3) มีภรณาน้อย สามี 11 ราย (ร้อยละ 9.2) เล่นการพนัน และ 2 ราย (ร้อยละ 1.7) ดินยาเสพติด

เมื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ กับระดับความรุนแรงของการทำร้ายร่างกายภรรยา พบว่าภรรยาที่มีการศึกษาสูงตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป สาเหตุของการทำร้ายร่างกายที่มาจากสามีนอกใจภรรยา หรือสามีต้องการมีเพศสัมพันธ์ ภรรยาที่มีประวัติเคยถูกทำร้ายมาก่อน และสามีที่เล่นการพนัน จะสัมพันธ์กับการทำร้ายร่างกายภรรยาในระดับที่รุนแรงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 3, 4)

ตารางที่ 2 ข้อมูลการทำร้ายร่างกายภรรยา (n = 120)

ข้อมูลการทำร้าย	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
เวลาเกิดเหตุ		
06.01 น. – 12.00 น.	21	17.5
12.01 น. – 18.00 น.	32	26.7
18.01 น. – 24.00 น.	45	37.5
00.01 น. – 06.00 น.	22	18.3
สาเหตุการทำร้ายภรรยา		
การทะเลาะวิวาท	55	45.8
ปัญหาเศรษฐกิจ	33	27.5
สามีนอกใจภรรยา	25	20.8
สามีต้องการมีเพศสัมพันธ์	7	5.9
ลักษณะการทำร้ายร่างกาย		
ชกต่อย	37	30.8
ตบ	18	15.0
เตะ	15	12.5
บีบคอ	11	9.2
กัด	1	0.8
ใช้วัตถุของแข็งทุบตีที่ศีรษะ	15	12.5
ใช้วัตถุของแข็งทุบตีร่างกาย	8	6.7
จับศีรษะกระแทกกับพื้น/ฝาผนัง	4	3.3
ใช้อาวุธ/ของมีคมทำร้าย	6	5.0
ใช้ความร้อน (น้ำร้อน)	5	4.2
อวัยวะที่ได้รับบาดเจ็บ		
ศีรษะ	19	15.8
ใบหน้า	45	37.5
บริเวณริมฝีปาก	9	7.5
ลำคอ	11	9.2
ชายโครง	15	12.5
แขน/ขา	20	16.7
อวัยวะเพศ	1	0.8
ความรุนแรงของบาดแผล		
น้อย	74	61.7
ปานกลาง	40	33.3
มาก	6	5.0

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านภรรยา และสาเหตุของการทำร้ายกับความรุนแรงของการทำร้ายร่างกายภรรยา

ปัจจัย	ระดับความรุนแรงของการทำร้ายร่างกาย				p-value
	น้อย (n = 74) จำนวน	ร้อยละ	ปานกลาง-มาก (n = 46) จำนวน	ร้อยละ	
การศึกษาของภรรยา					0.014*
ประถมศึกษา	52	70.3	22	29.7	
มัธยมศึกษาขึ้นไป	22	47.8	24	52.2	
อาชีพของภรรยา					0.062**
รับจ้าง	46	64.8	25	35.2	
แม่บ้าน	14	45.2	17	54.8	
ค้าขาย	13	81.3	3	18.7	
รับราชการ	1	50.0	1	50.0	
สถานภาพการสมรส					0.800**
อยู่กันโดยไม่จดทะเบียน	42	59.2	29	40.8	
แยกกันอยู่/หย่า	29	65.9	15	34.1	
อยู่กันโดยจดทะเบียน	3	60.0	2	40.0	
สาเหตุการทำร้ายภรรยา					0.034**
การทะเลาะวิวาท	38	69.1	17	30.9	
ปัญหาเศรษฐกิจ	23	69.7	10	30.3	
สามีนอกใจภรรยา	11	44.0	14	56.0	
สามีต้องการมีเพศสัมพันธ์	2	28.6	5	71.4	

* p-value by chi-square test

**p-value by Fisher's exact test

วิจารณ์

ภรรยาที่ถูกสามีทำร้ายร่างกายในการศึกษานี้ ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 43.3) อยู่ในกลุ่มอายุระหว่าง 31-40 ปี มีการศึกษาระดับประถม (ร้อยละ 61.7) มีอาชีพรับจ้างทั่วไป (ร้อยละ 59.2) และอยู่ด้วยกันโดยไม่จดทะเบียนสมรส (ร้อยละ 59.2) เมื่อเปรียบเทียบกับการศึกษาของพินุช โรหิตเสถียรและคณะ⁸ ที่ศึกษาที่วิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล (วพบ.) พบว่าลักษณะของภรรยาที่ถูกสามีทำร้ายร่างกายสอดคล้องกัน คือ ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 41.5) มีอายุระหว่าง 30-39 ปี มีการศึกษาระดับประถม (ร้อยละ 58.8) มีอาชีพที่ไร้แรงงาน (ร้อยละ 55.1) และอยู่ด้วยกันโดยไม่จดทะเบียนสมรส (ร้อยละ 63.6) ส่วนการศึกษาของเอแบคโพลล์⁹ พบว่าแตกต่างกัน เนื่องจากภรรยาที่ถูกสามีทำร้ายมีอายุระหว่าง 18-30 ปี มีการศึกษาระดับ

ประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญา (ร้อยละ 29.2) มีอาชีพรับจ้างทั่วไปร้อยละ 24.9 และภรรยาที่ถูกทำร้ายส่วนมากแยกกันอยู่หรือหย่าร้อยละ 34.5 ทั้งนี้ผลของการศึกษานี้ เป็นการศึกษาภรรยาที่ถูกสามีทำร้ายร่างกายและได้รับบาดเจ็บ ภรรยาจึงไปแจ้งความดำเนินคดีกับสามีต่อพนักงานสอบสวนเท่านั้น ซึ่งคล้ายคลึงกับการศึกษาของพินุช โรหิตเสถียรและคณะ⁸ ซึ่งศึกษาในหญิงที่มาใช้บริการที่ศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กและสตรี วพบ. ในขณะที่การศึกษาของเอแบคโพลล์⁹ เป็นการออกแบบสอบถามแม่บ้านในหัวข้อความรุนแรงในครอบครัว ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับคดี จึงทำให้ผลการศึกษานี้แตกต่างกัน

สาเหตุที่ภรรยาถูกทำร้ายร่างกาย เกิดจากการทะเลาะวิวาท หึงหวง สูงที่สุด (ร้อยละ 45.8) รองลงมา เกิดจากปัญหาเศรษฐกิจ รายได้ไม่พอใช้ (ร้อยละ 27.5) เมื่อเปรียบเทียบกับ การศึกษาของนิภาพรรณ สฤษดิ์อิทธิกุลและคณะ¹⁰ พบสาเหตุมาจากความหึงหวง

ตารางที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสามีกับความรุนแรงของการทำร้ายร่างกายภรรยา

ปัจจัย	ระดับความรุนแรงของการทำร้ายร่างกาย				p-value
	น้อย (n = 74)		ปานกลาง-มาก (n = 46)		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
ความสัมพันธ์กับภรรยา					0.406*
สามี/คนรักปัจจุบัน	49	64.5	27	35.5	
อดีตสามี/คนรักที่เลิกกันแล้ว	25	56.8	19	43.2	
อาชีพของสามี					0.246**
รับจ้าง	54	66.7	27	33.3	
ไม่มีอาชีพ	18	52.9	16	47.1	
รับราชการ	2	40.0	3	60.0	
ประวัติการทำร้ายภรรยา					0.001*
มี	48	53.3	42	46.7	
ไม่มี	26	86.7	4	13.3	
ประวัติการทำร้ายบุตร					0.352*
มี	29	56.9	22	43.1	
ไม่มี	45	65.2	24	34.8	
ปัจจัยร่วมของสามี					
การดื่มสุรา					0.125*
สามีดื่มน้ำสุรา	49	67.1	24	32.9	
สามีไม่ดื่มน้ำสุรา	25	53.2	22	46.8	
การมีภรรยาน้อย					0.667*
สามีมีภรรยาน้อย	22	64.7	12	35.3	
สามีไม่มีภรรยาน้อย	52	60.5	34	39.5	
การเล่นการพนัน					0.003**
สามีเล่นการพนัน	2	18.2	9	81.8	
สามีไม่เล่นการพนัน	72	66.1	37	33.9	
การติดยาเสพติด					1.000**
สามีติดยาเสพติด	1	50.0	1	50.0	
สามีไม่ติดยาเสพติด	73	61.9	45	38.1	

* p-value by chi-square test

**p-value by Fisher's exact test

ร้อยละ 35.5 ส่วนปัญหาเศรษฐกิจมีหนี้สิน พบได้ร้อยละ 17.8 และรายงานการศึกษาในประเทศบราซิลของ Doosi และคณะ¹¹ ก็เกิดจากปัญหาความหิวหวั่งร้อยละ 21.5

การศึกษานี้พบว่าส่วนใหญ่ภรรยาถูกสามีทำร้ายร่างกายโดยไม่ใช้อาวุธ เช่น การเตะ ต่อย ตบ บีบคอ หรือ กัด รวมร้อยละ 68.3 รองลงมาคือใช้วัสดุของแข็งทุบตี และใช้อาวุธหรือของมีคมทำร้ายเท่ากับร้อยละ 19.2 และร้อยละ 5.0 ตามลำดับ อวัยวะ

ที่ได้รับบาดเจ็บส่วนใหญ่ คือ บริเวณศีรษะและใบหน้า ร้อยละ 53.3 เมื่อเปรียบเทียบกับ การศึกษาของพิรุณ โรหิตเสถียรและคณะ⁸ พบว่ามีผลการศึกษาในทิศทางเดียวกัน คือ ภรรยาถูกสามีทำร้ายร่างกายโดยการชกต่อยร้อยละ 37.9 โดยการตบร้อยละ 8.8 ส่วนการใช้วัสดุของแข็งทุบตี และใช้อาวุธหรือของมีคมทำร้ายร้อยละ 11.8 และร้อยละ 3.7 และการศึกษาของธุรกิจบัณฑิตโพธิ์¹² ก็พบว่าภรรยาถูกทำร้าย จากการเตะ ต่อย ตบ รวมร้อยละ 90.9

รองลงมา คือ ไข้วสตุของแข็งทุบตีร้อยละ 7.0 และไข้วอาวุธทำร้ายร้อยละ 1.7 ซึ่งผลการศึกษาของธุรกิจบัณฑิตโพล์¹² เป็นการสอบถามความคิดเห็นของสตรีที่ผ่านการสมรสจากทุกสาขาอาชีพในหัวข้อบรรณคดีความรุนแรงต่อสตรี

ภรรยาส่วนใหญ่ถูกสามีทำร้ายร่างกาย ในช่วงเวลา 18.01-24.00น. (ร้อยละ 37.5) ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของนิภาพรรณ สฤษดิ์อภิรักษ์ และคณะ¹⁰ ซึ่งพบในช่วงเวลานี้ ร้อยละ 42.6 น่าจะเนื่องจากช่วงเวลานี้เป็นเวลาหลังเลิกงานและเหน็ดเหนื่อยจากการทำงาน เมื่อเกิดพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง เช่น การทะเลาะวิวาทหึงหวง ปัญหาเศรษฐกิจรายได้ไม่พอใช้ ทำให้เกิดการโต้เถียงส่งผลให้เกิดความเครียด ประกอบกับสามีดื่มสุราร่วมด้วย จึงเป็นเหตุส่งเสริมทำให้เกิดความรุนแรงได้ง่ายขึ้น

ลักษณะของสามีที่ทำร้ายร่างกายภรรยา ส่วนใหญ่คือสามีหรือคนรักปัจจุบัน (ร้อยละ 63.3) การศึกษาของรณชัย คงสกนธ์¹ และของ Ali และ Bustamante-Gavino¹³ ก็พบว่าสามีที่ทำร้ายภรรยาเป็นคนรักปัจจุบัน พบได้ร้อยละ 50 และร้อยละ 80 ตามลำดับ สามีส่วนใหญ่ มีอาชีพรับจ้างทั่วไป (ร้อยละ 67.5) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาในประเทศสเปนของ Arredondo-Provecho และคณะ¹⁴ ซึ่งสามีมีอาชีพรับจ้างร้อยละ 67.7 การศึกษาของสุรินทร์ กลัมพากร และณกุลฤต กลัมพากร¹⁵ ก็พบสามีอาชีพรับจ้างร้อยละ 75.8 การที่สามีดื่มสุราทำร้ายภรรยาพบได้ร้อยละ 60.8 การศึกษาของรณชัย คงสกนธ์¹ พบสามีดื่มสุราทำร้ายภรรยาร้อยละ 83.6 ส่วนการศึกษาของพินุช โรหิตเสถียรและคณะ⁸ พบว่าสามีดื่มสุราทำร้ายภรรยา ร้อยละ 39.7 ส่วนการศึกษาในประเทศอังกฤษของ Brookoff และคณะ¹⁶ พบว่าต้นเหตุสำคัญของความรุนแรงในครอบครัวเกิดจากสามีดื่มสุรา ร้อยละ 90 และเป็นปัจจัยหนึ่งที่นำไปสู่การทำร้ายร่างกายภรรยา ร้อยละ 75.0 และทำร้ายบุตร ร้อยละ 42.5 ตามลำดับ การศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกาของ Wright และคณะ¹⁷ พบว่าสามีที่ดื่มสุราจะทำร้ายบุตร ร้อยละ 59

ปัจจัยอื่นของสามีที่ทำร้ายภรรยาเกิดจากสามีมีภรรยาอายุน้อย พบได้ร้อยละ 28.3 ส่วนรายงานของมุลนิธิเพื่อนหญิง¹⁸ พบได้ร้อยละ 60 ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาของมุลนิธิเพื่อนหญิง¹⁸ เป็นหญิงที่มาปรึกษาเนื่องจากประสบปัญหาจากสามีทำร้าย การที่สามีทำร้ายภรรยาบ่อยครั้ง ทำให้ภรรยาทนไม่ไหวต้องไปแจ้งความดำเนินคดีกับสามี เหตุผลที่ภรรยาต้องแจ้งความเพราะมีการบาดเจ็บที่ภรรยาคิดว่ารุนแรงที่สุดจากการถูกสามีทำร้ายบ่อยครั้ง ประกอบกับความโกรธและความน้อยใจที่ผู้กระทำเป็นบุคคลที่รัก การศึกษาของธุรกิจบัณฑิตโพล์¹² พบว่าภรรยาแจ้งความดำเนินคดีกับสามีร้อยละ 19.6 ส่วนในประเทศสหรัฐอเมริกาจากการศึกษาของ Bonomi และคณะ¹⁹ รายงานว่า การที่ภรรยาแจ้งความ

ดำเนินคดีกับสามี ขึ้นกับความรุนแรงและการกระทำที่ภรรยาได้รับจากสามี โดยร้อยละ 40 ของภรรยาที่ถูกทำร้ายรุนแรงโดยไม่ใช้อาวุธ และร้อยละ 96 ของภรรยาที่ถูกทำร้ายด้วยอาวุธจะแจ้งความ หลังจากที่ภรรยาแจ้งความดำเนินคดีแล้วจะหลีกเลี่ยงออกจากบ้านไปอยู่ที่อื่นชั่วคราว จากการศึกษาของธุรกิจบัณฑิตโพล์¹² พบได้ร้อยละ 20.0 เนื่องจากกลัวถูกสามีทำร้ายซ้ำ และจากการศึกษาของพินุช โรหิตเสถียรและคณะ⁸ พบว่าภรรยาถูกสามีทำร้ายซ้ำร้อยละ 68.7 เนื่องจากคดีทำร้ายร่างกายระหว่างสามีภรรยาเป็นความผิดอาญาที่พนักงานสอบสวนไม่สามารถเปรียบเทียบปรับ หรือยอมความได้ต้องดำเนินคดีในชั้นศาล พนักงานสอบสวนจึงพยายามไกล่เกลี่ยและไม่เข้าไปแทรกแซง ทำให้ภรรยาซึ่งอยู่ในฐานะจำยอมจึงไม่เอาความต่อสามี เมื่อภรรยากลับบ้านจึงถูกสามีทำร้ายซ้ำ เพราะพนักงานสอบสวนไม่ลงโทษสามีตามกฎหมาย

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการทำร้ายร่างกายภรรยาอย่างรุนแรงในการศึกษานี้ ได้แก่ การศึกษาของภรรยาที่สูงกว่ามัธยมศึกษา สาเหตุของการทำร้ายร่างกาย โดยเฉพาะถ้ามีสาเหตุจากการนอกใจ หรือต้องการมีเพศสัมพันธ์ รวมทั้งสามีที่มีประวัติการทำร้ายภรรยา มาก่อน หรือสามีเล่นการพนัน ทั้งนี้เมื่อเปรียบเทียบกับการศึกษาของพินุช โรหิตเสถียรและคณะ⁸ ซึ่งพบว่าปัจจัยที่สัมพันธ์กับการทำร้ายร่างกายภรรยา รุนแรงได้แก่ การศึกษาของภรรยาที่ต่ำกว่ามัธยมศึกษา ภรรยาที่มีประวัติถูกทำร้ายมาก่อน และการใช้สารเสพติดของสามี ซึ่งจะพบว่าบางปัจจัยพบเหมือนกัน แต่บางปัจจัยแตกต่างกัน

ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวที่เกิดจากสามีทำร้ายร่างกายภรรยา เป็นปัญหาที่ซับซ้อนละเอียดอ่อนและสร้างผลกระทบ ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งในครอบครัวและสังคม ผลของความรุนแรงในครอบครัวที่มีต่อภรรยา ทางด้านร่างกายเกิดการบาดเจ็บทุกขั้วทรมาณ ส่วนทางด้านจิตใจเกิดความวิตกกังวลและหวาดระแวง นอกจากนี้ยังเกิดผลกระทบต่อบุตรซึ่งเป็นสมาชิกในครอบครัว การที่บุตรถูกทำร้ายโดยตรงและ/หรือเห็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ก็จะมีผลต่อการพัฒนาทางด้านร่างกายและจิตใจของเด็ก รวมทั้งทัศนคติของเด็กที่มีต่อสังคม อาจก่อให้เกิดกระบวนการพัฒนาทางด้านบุคลิกภาพและจิตใจของเด็ก ที่เก็บกดและก้าวร้าวรุนแรงขึ้น ซึ่งจะเป็นการสร้างปัญหาต่อสังคมได้ในอนาคต ความรุนแรงในครอบครัวไม่ใช่เรื่องส่วนตัว แต่เป็นปัญหาที่ซ่อนเร้นในสังคม และสังคมได้ละเลยมาเป็นเวลานาน ถึงเวลาแล้วหรือยังที่สังคมจะให้ความสำคัญกับปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ซึ่งเป็นอาชญากรรมที่ใกล้ตัวทุกคนมากที่สุด

สรุป

จากการศึกษาพบว่าสาเหตุที่ภรรยาถูกสามีทำร้ายร่างกายส่วนมากเกิดจากการทะเลาะวิวาทหึงหวง และปัจจัยที่พบร่วมกับการทำร้ายร่างกายภรรยาได้บ่อยคือการดื่มสุราของสามี

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณ นายแพทย์ไกรจักร แก้วนิล นายแพทย์ปราโมทย์ เพชรชาติ และนายแพทย์ศักดิ์ชาย ยุทธวรเดชกุล ที่ได้ให้การสนับสนุนและคำแนะนำ ในการทำการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

1. รณชัย คงสกนธ์. “ความรุนแรงในครอบครัว”....ภัยเงียบของสังคม. Available at: http://www.dvkm_thailand.org/love100/1-Silent Riok.htm. Retrieved July 9, 2008.
2. พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550. Available at: <http://www.singju.ago.go.th/Law/kuob % 202550pdf>.
3. มูลนิธิเพื่อนหญิง. สถิติความรุนแรงในครอบครัวพุ่งเท่าตัว. Available at: http://www.Dmh.go.th/sty_libnew/news/view.Asp? Id=4324. Retrieved April 26, 2006.
4. พิชัย นิลทองคำ. ประมวลกฎหมายอาญา. กรุงเทพฯ: อติธยา-มีเส้นเนียบการพิมพ์; 2547. หน้า 687.
5. ไพโรจน์ กัมพูสิริ. ครอบครัว. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นิติธรรม; 2546. หน้า 65-6.
6. ณรงค์ สิงห์ประเสริฐ. การวินิจฉัยบาดแผลที่เป็นอันตรายแก่กาย. วารสารนิติวิทยาศาสตร์ 2537; 12: 6-8.
7. วิรัตน์ พาณิชพงษ์. นิติเวชปฏิบัติกรณีบาดเจ็บและตายผิดธรรมชาติ. กรุงเทพฯ: หอรัศนัยการพิมพ์; 2546. หน้า 81-2.
8. พิรณัฐ โรหิตเสถียร, สุปรานี อ่างแก้ว, วรณา กลกิจโกวินท์. ปัจจัยที่มีผลต่อการทำร้ายร่างกายคู่สมรส. วชิรเวชสาร 2551; 52: 34-6.
9. วิจัย เอแบคโพลล์, สำนักวิจัยเอแบคโพลล์มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ. การสำรวจสภาวะความรุนแรงในครอบครัว กรณีศึกษาพ่อแม่ และแม่บ้านในเขตกรุงเทพมหานคร สุพรรณบุรี เชียงใหม่ นครราชสีมา และนครศรีธรรมราช. Available at: <http://www.ku.ac.th/e-magazine/Sep49/Know/alcohol.htm-7k>. Retrieved September 9, 2008.
10. นิภาพรณ สฤษดิ์อิทธิภักษ์, วันสนันท์ รุจิวิวัฒน์. ปัจจัยที่มีผลต่อการบาดเจ็บจากการถูกทำร้ายในกลุ่มสตรีและเด็ก. วารสารวิชาการสาธารณสุข 2548; 14: 93-4.
11. Dossi AP, Saliba O, Garbin CA, Garbin AJ. Epidemiological profile of domestic violence: complaints of aggression filed in a city in Sao Paulo State, Brazil, from 2001 to 2005. Cad Saude Publica 2008; 24: 1939-52. (abstract)
12. ธุรกิจบัณฑิตโพลล์, ศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. วรรณคดีความรุนแรงต่อสตรี. Available at: <http://www.ryt9.com/news/2006-12-26/7811311/>. Retrieved July 8, 2008.
13. Ali TS, Bustamante-Gavino I. Prevalence of and reasons for domestic violence among women from low socioeconomic communities of Karachi. East Mediterr Health J 2007; 13: 1417-26.
14. Arredondo-Provecho AB, Del Pliego-Pilo G, Nadal-Rubio M, Roy-Rodriguez R. Knowledge of and opinions on violence against women among health professionals in specialized care. Enferm Clin 2008; 18: 175-82. (abstract)
15. สุรินทร์ กลัมพากร, ดนุกฤต กลัมพากร. การกระทำรุนแรงในหญิงตั้งครรภ์และปัจจัยที่เกี่ยวข้อง. เวชสารแพทย์ตำรวจ 2547; 30: 77-9.
16. Brookoff D, O'Brien KK, Cook CS, Thompson TD, Williams C. Characteristics of participants in domestic violence: assessment at the scene of domestic assault. JAMA 1997; 277: 1369-73.
17. Wright RJ, Wright RO, Isaac NE. Response to battered mothers in the pediatric emergency department: a call for an interdisciplinary approach to family violence. Pediatrics 1997; 99: 186-92. .
18. มูลนิธิเพื่อนหญิง. สถิติความรุนแรงต่อเด็ก-สตรี. Available at: <http://www.Dailynews.co.th/dailynews front-th/popur>. Retrieved December 6, 2006.
19. Bonomi AE, Holt VL, Martin DP, Thompson RS. Severity of intimate partner violence and occurrence and frequency of police calls. J Interpers Violence 2006; 21: 1354-64.